

OBSAH

Středolatinická literatura: pojem, cíle a metody studia	9
Předmět a smysl studia středolatinické literatury	9
Podvojný charakter středolatinické literatury	11
Nejvýraznější specifika středověké literatury vůbec	11
Časový rozsah středolatinické literatury	13
Chronologie uplatněná v této příručce	13
Jak příručky užívat	14
Literatura k dalšímu studiu předmětu	15
Zrod latinské křesťanské literatury: období latinské patristiky	19
Historický kontext	19
Charakter světské literatury pozdní římské antiky	21
Martianus Capella	22
Latinská patristika	23
Teologická próza: Tertullianus, Minucius Felix, Cyprianus, Lactantius, Ambrož, Jeroným, Augustin, Sulpicius Severus	24
Křesťanská poezie: Commodianus, Prudentius, Paulinus Nolanus, epika, Peregrinatio Aetheriae	32
6.-8. století: přechodné období	37
Historický kontext	37
Itálie: Boethius, Cassiodorus, Benedikt z Nursie, Řehoř Veliký, Cosmographia – Aethicus Ister	41
Galie a tzv. germánské kmeny: Iohannes Cassianus, Řehoř Tourský, Venantius Fortunatus, Fredegarova kronika, Visio Baronti, Vergilius Maro Grammaticus, Ardeo z Freisingu	48
Hispanie: Martin z Bragy, Isidor ze Sevilly, Eugenius z Toleda, Ildefons z Toleda, Julián z Toleda, mozarabské hymny	55

Britské ostrovy: Columba, hymny, Hisperica famina, Lorica, Gildas Sapiens, Columbanus, Adamnanus, Aldhelm z Malmesbury, Beda Ctihodný, Bonifác, Tatuinus, Navigatio Brendani 61

Období tzv. karolinské renesance 76

Historický kontext 76

Literatura dvorských okruhů 78

U dvora Karla Velikého: Petr z Pisy, Paulinus z Aquileje, Paulus Diaconus, Alkuin, Theodulf Orleánský, Angilbert, Carolus Magnus et Leo papa, Einhard, Moduin Augustodunensis 79

Okruh Karlových nástupců: Ermoldus Nigellus, Nithard, Jonáš z Orléansu 90

Kláštevní tvorba: Hrabanus Maurus, Walafrid Strabo, Gotšalk z Orbais, Notker Balbulus, Sedulius Scotus, Lupus de Ferrières, Jan Scotus Eriugena, Paschasius Radbertus, Agius 92

Ostatní autoři: Anastasius Bibliothecarius, Jan Diaconus (Hymmonides), Vita S. Clementis (Gauderichova – Italská legenda), Dhuoda 104

10. století: věk legend a dějepisu 109

Historický kontext 109

Hagiografie a historiografie: Regino z Prümü, Flodoard z Remeše, Liutprand z Cremony, Widukind z Corvey, Hrotsvita z Gandersheimu, Bruno z Querfurtu 112

Duchovní tvorba: Ratherius Veronensis, Gerbert z Aurillacu, Adso z Montier-en-Der 118

Epické básnictví: Ecbasis captivi, Waltharius, Within piscator, Gesta Apollonii, Archiepresbyter Leo 121

11. století: stříbrný věk středolatinšské literatury 125

Historický kontext 125

Poezie: Carmina Cantabrigiensia, Ruodlieb, Unibos, Wipo, Heřman z Reichenau, Marbod z Rennes, Baudri z Bourgueil, Hildebert z Lavardinu, Reginald z Canterbury, Otloh od sv. Jimrama 128

Historiografie: Dětmar z Merseburgu, Rodulfus Glaber, Ekkehard IV. ze St. Gallen, Adam z Brém 141

Teologie a filozofie: Petr Damiani, Berengár Tourský, Anselm z Canterbury, Anselm z Laonu 145

Ostatní disciplíny: Egbert z Lutychu, Papias, Notker Labeo Teutonicus, Guido z Arezza, Odo z Meungu, Constantinus Africanus, Ivo z Chartres 148

12. století: na vrcholu středolatinšké literatury 156

Historický kontext 156

Poezie 161

Světská lyrická poezie: Carmina Burana, Hugo Orleánský, Archipoeta, Petr z Blois, Jindřich ze Settimella, Bernard z Morlas 162

Duchovní lyrická poezie: Adam od sv. Viktora 167

Epická poezie: Ysengrimus, Josef z Exeteru, Gualter z Chatillon, Adam z Lille, Jan z Hauville, Nigel z Longchamps, Biblická epika: Petrus Riga, Laurentius z Durhamu 168

Dramatická tvorba: duchovní drama, mimolituršické skladby (Ludus Danielis, Ludus de Antichristo), světské dramatické skladby (comoediae elegiacae 175

Narativní próza: historiografie a novelistika 179

Historiografie: Frutolf z Michelsbergu, Fulcher z Chartres, Vilém z Tyru, Haymarus Monachus, Guntherus Parisiensis, Geoffrey z Montmouthu, Otto z Freisingu, Gottfried z Viterba, Gerald z Walesu, Gallus Anonymus, Kosmas Pražský, Saxo Grammaticus 179

Novelistika: Petrus Alphonsi, Dolopathos a Historia septem sapientum, Walter Map, Andreas Capellanus 189

Mystická literatura, prorocství: Hildegarda z Bingenu, Alžběta ze Schönau, Jáchym z Fiore, visiones (Visio Tnugdali, Visio Thurkilli, Visio Alberici, Visio Philiberti 194

Teologie a filozofie (raná scholastika): Petr Abélard, Héloisa, Vilém od sv. Theodorika, Bernard z Clairvaux, Petr Ctihodný, Bernardus Silvestris, Honorius Augustodunensis škola v Chartres (Bernard, Thierry, Vilém z Conches), svatoviktorští autoři (Hugo od sv. Viktora, Richard od sv. Viktora), Gerhoh z Reichersbergu, Jan ze Salisburu, Dominicus Gundissalinus, Petrus Lombardus, Petrus Comestor, Suger ze St.-Denis 203

Ostatní disciplíny: Konrád z Hirsau, Bernard z Utrechtu, Matouš z Vendôme, Alberich z Montecassina, Adelard z Bathu, Herrada z Landsbergu, Summarium Heinrici, Gratianus, Trotula 226

Učené 13. století	234
Historický kontext	234
Fridrich II., Inocenc III.	237
Překladatelé Aristotela a jeho arabských komentátorů: Michael Scotus, Robert Grosseteste, Vilém z Moerbeke	239
Teologie a filozofie (vrcholná scholastika): Albert Veliký, Tomáš Akvinský, Bonaventura, Jan Duns Scotus, Roger Bacon, Petrus Hispanus Aegidius Romanus, Alexander z Hales, Vilém z Auvergne, Siger z Brabantu, Raymundus Lullus	242
Ostatní disciplíny:	
díla ke gramatice, slovníkářství (Alexander de Villa Dei, Eberhardus Bethuniensis – Graecista, Jan z Garlandie, Konrád z Mure, Rudium doctrina, Quinque claves sapientiae, Hugutio Pisanus, Jan z Janova, Hugo z Trimbergu)	260
příručky k básnickému umění (Galfredus de Vino Salvo, Eberhard z Brém)	266
Ars dictaminis, rétorika, formulářová literatura (Boncompagno da Signa, Bene z Florencie, Guido Faba, Petrus de Vinea, Jindřich z Isernie)	268
encyklopedie (Alexandr Neckham, Řehoř z Montesacro, Arnoldus Saxo Bartoloměj Anglický, Tomáš z Cantimpré, Vincent z Beauvais, Juan Gil de Zamora, Petrus de Crescentiis, Petrus Abanus, Petrus Peregrinus)	272
Historiografie: Vincent Kadłubek, Anonymi Gesta Hungarorum, Šimon z Kézy, Gervasius z Tilbury, Rodrigo Jiménez de Rada, Matthaeus Parisiensis, Salimbene z Parmy, Martin Opavský	282
Hagiografie: Salimbene z Parmy, Bonaventura, Tomáš z Celana, Jakub z Voragine	287
Kazatelství, exempla: Caesarius z Heisterbachu, Jakub z Vitry, Jan z Walesu	289
Mystická literatura: Gertruda z Helfty, Mistr Eckhart	292
Poezie: De vetula, Rapularius a Asinarius, Tomáš Akvinský, Bonaventura, Iacopone da Todi (Stabat mater), Tomáš z Celana (Dies irae)	294
Epilog	299
Rejstřík jmen	302